

утримання вже не є доцільним. Реінжиніринг дозволяє забезпечити максимальне покращення процесу, але при цьому залишається найбільш витратним підходом за часом та фінансовими ресурсами. Крім того, з цією методикою пов'язані найбільші ризики, що можуть спричинити дійсно руйнівні наслідки для підприємства.

Таким чином, процеси управління організаційними змінами у ланцюзі постачань підприємства необхідно орієнтувати на добре налагоджений ланцюг товароруку. З огляду на те, що розвиток телекомунікаційних технологій сприяє перетворенню усіх підприємств, незалежно від масштабу їх діяльності у глобальні, зростає потреба пошуку дієвих інструментів управління бізнес-процесами.

Список використаних джерел:

1. Поповиченко І. В., Черчата А. О. Управління ланцюгами постачань: застосування інтегрованої логістики на будівельних підприємствах. Науково-технічний збірник «Будівельне виробництво». 2017. Вип. № 63/1. С. 38 – 42.
2. Uliana Andrusiv, Anzhela Cherchata. Improvement of the logistics chain of the enterprise: practical aspects. *Ekonomika i organizacja logistyki: Zeszyty naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie*. 2018. № 3 (3). С. 5 – 14.
3. Бауэрсокс Доналд Дж., Клосс Дейвид Дж. Логистика. Интегрированная цепь поставок/Logistical Management [текст]: Пер. с англ. – М.: ЗАО Олимп-бизнес, 2001. – 640 с.
4. Cherchata A. O., Andrusiv U.Y., Reengineering of business-processes of enterprise as an instrument of their improvement and development. *Problems of modern science: Collection of scientific articles*. 2018. p. 59-63
5. Cherchata, A., Popovychenko, I., Andrusiv, U., Simkiv, L., Kliukha, O & Horai, O. (2020). A methodology for analysis and assessment of business processes of Ukrainian enterprises. *Management Science Letters*, 10(3), 631-640. doi: 10.5267/j.msl.2019.9.016

УДК [330.3+338+658.58]

КРИТЕРІАЛЬНІ ОЗНАКИ ДЕМАРКАЦІЇ РОБІТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВІДНОВЛЕННЯМ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Лісова О. В.

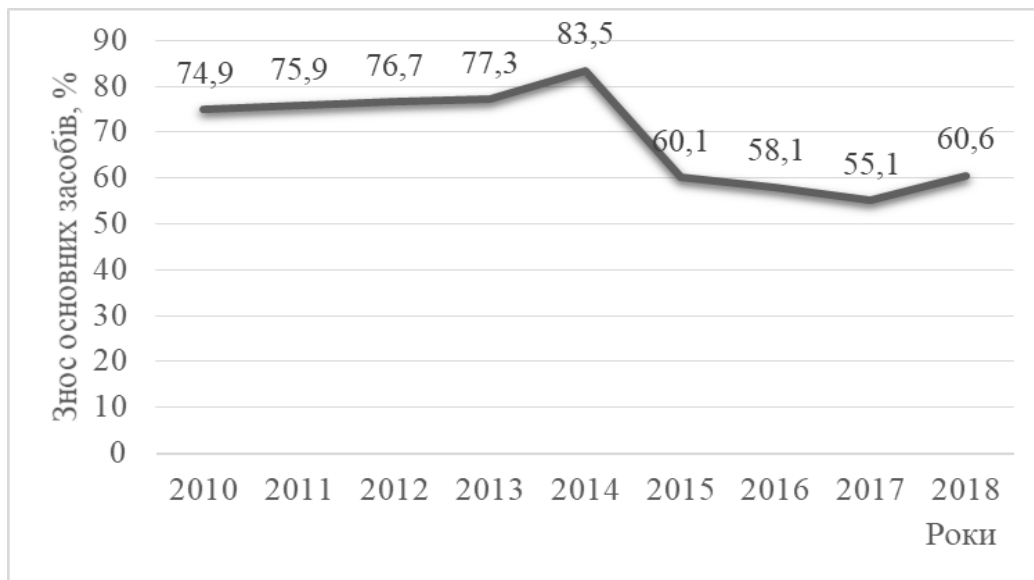
*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: lisovaoksana2016@ukr.net
тел. 099-020-86-59*

Поліпшення сукупностей засобів праці завжди було предметом технічних досліджень (теоретичного і практичного характеру), адже розвиток людської думки скеровував розвиток суспільства, а отже, і розвиток

виробництва. Тому поставало завдання щонайтривалішого використання наявних основних засобів з найбільш можливою віддачею, тому, окрім суто техніко-технологічних новацій, такі процеси супроводжують і дослідження економіко-управлінського характеру. Важливим способом підвищення використання основних засобів є їх модернізація [1].

Невідповідність необоротних активів підприємств України сучасній епісі економічного розвитку не дозволяє вітчизняній продукції бути конкурентоспроможною.

В сучасних умовах економічного розвитку в Україні велика увага приділяється шляхам розвитку та модернізації основних виробничих засобів різних галузей економіки, оскільки сповільнення економічного розвитку країни спричинене технологічною деградацією, «і насамперед промисловості; сильній залежності від низькотехнологічних і сировинних галузей; надмірній експортній орієнтації; застарілості виробничих активів... Склалися вкрай несприятливі умови для фінансового забезпечення інноваційно-технологічної модернізації промислового виробництва» [2, с. 40]. Саме невчасна заміна застарілих (на даному етапі господарювання і в першу чергу морально) основних виробничих засобів або їх капітальні ремонти, що в загальній сукупній вартості рівні або перевищують вартість самого засобу, спричинюють зниження ефективності діяльності підприємства. Слід зауважити, що станом на 31.12.2018 року стан загальної зношеності основних засобів підприємств України оцінений в 60,6% і в порівнянні з 2017 року цей показник зріс на 5,5%[3] (рис.1).

Рис.1 Динаміка показника зношеності основних засобів підприємств України за 2010-2018 рр.

Джерело: сформовано автором на основі [3]

Відтворення основних виробничих засобів розглядається, як процес безперервного їх поновлення, а високий ступінь їх зношеності свідчить про

актуалізовану потребує їх заміни та модернізації. Відтворення основних засобів на підприємствах може відбуватися за рахунок валових капітальних інвестицій, які будуть спрямовані на створення, придбання, відновлення та поліпшення основних засобів [4, с. 175].

Просте й розширене відтворення основних засобів відбувається у безперервному процесі здійснення різних взаємопов'язаних форм – ремонту, модернізації та заміни окремих елементів засобів праці; технічного переозброєння, реконструкції й розширення діючих цехів, виробництв і підприємств у цілому, а також зведення нових аналогічних виробничих об'єктів [5].

Поліпшити використання основних засобів та виробничих потужностей на підприємствах можна завдяки: підвищенню їх використання у інтенсивності та підвищенню їх навантаження у екстенсивності [6], дотриманню пропорційності і змінності у роботі, активно виконаному процесу контролювання, ремонту, модернізації та технічному обслуговуванні діючих машин та обладнання [7].

Модернізацію технологічного складу виробничого процесу пов'язують зі скороченням витрат різних видів ресурсів і заміщенням їх на більш заощадливіші, що знаходить своє відображення в зростанні економічної ефективності діяльності підприємств.

Відповідно до п.29 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів, «рішення про характер і ознаки здійснюваних підприємством робіт, тобто, чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція) об'єкта, що приведе у майбутньому до збільшення економічних вигід, чи здійснюються вони для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, приймається керівником підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат. Зокрема, заміна окремих важливих компонентів (частин) основних засобів (двигунів тощо) може бути відображена як заміна об'єкта основних засобів, якщо термін корисного використання такої частини відрізняється від терміну корисного використання основних засобів, до яких належить цей компонент. У цьому випадку заміна такого компонента відображається капітальними інвестиціями у придбання нового об'єкту основних засобів і списанням заміненого об'єкту. Витрати на поліпшення основних засобів для відновлення майбутніх економічних вигід, очікуваних від їх використання, визнаються капітальними інвестиціями за умови, що балансова вартість активу не перевищує суми його очікуваного відшкодування» [8].

Вважаємо, що критеріальними ознаками, на підставі яких доцільно проводити демаркацію робіт, пов'язаних з відновленням основних засобів на підприємстві є:

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах»

1. Першопричина.
2. Мета проведення.
3. Сутність проведення за суспільною формою.
4. Матеріально-речовий зміст.
5. Періодичність проведення.
6. Результат.

Наведені демаркаційні критерії сприятимуть обґрунтованій класифікації різних видів робіт по відновленню основних засобів на етапі їх експлуатації для якісного планування та прийняття ефективних управлінських рішень: поточний і капітальний ремонт, реконструкція, модернізація, дообладнання (переобладнання), переоснащення, тощо.

Список використаних джерел:

1. Лісова О.В. Модернізація основних засобів: демаркаційні критерії визначення, сутність, економічний зміст, класифікація. Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. Науковий журнал. 2018. № 31 (20). Т. 2.
2. Шовкун І. Податкові фактори технологічного розвитку економіки / І. Шовкун // Економіка України. – 2011. - № 5. – С.40-53.
3. Державної служби статистики України Основні засоби України за 2018 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2008. – 528 с.
5. Федорович В.А., Патрон А.П., Заварухин В.П. США: федеральная контрактная система и экономика. Механизм регулирования. Москва: Наука, 2002. 926 с.
6. Харів П. С. Економіка підприємств : навч. посіб / П. С. Харів. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 500 с.
7. Пирог О. В., Стельмах Х. П. Чинники, що стимулюють модернізацію основних виробничих засобів машинобудівних підприємств http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/3_pyrog.htm
8. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів Міністерство фінансів України. 30.09.2003 № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03/ed20131230>.